przewodnik

Miesięcznik Okręgu Podkarpackiego PZN

ISSN 1897-841X 12/2022 (216)

Tyle jesteś wart, ile drugiemu pomożesz, jeśli możesz

Życzymy Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia !!!

Spis treści:

- Grudzień 2022 – calendarium ……..……..……str. 3
- Św. Łucja z Syrakuz - patronką ociemniałych…… str. 15
- „Diamentowy” krośnieńskiej struktury Związku……..…..…… str. 18
- Dlaczego bal noworoczny nazywamy „Sylwestrem?”……str. 26
- Witryna poetycka …….. str. 28

Miesięcznik Okręgu Podkarpackiego Polskiego Związku Niewidomych
Wydawca: Zarząd Okręgu Podkarpackiego PZN w Rzeszowie
Skład redakcji:
Redaktor Naczelny, koordynator: „Zygflor” – Zygmunt Florczak
Opracowanie graficzne okładki i skład: „Zygflor” – Zygmunt Florczak
Współpracują:
Bogdan Sadowski, Zuzanna Ostafin
Adres siedziby redakcji: 35–045 Rzeszów, ul. Hetmańska 9
tel. (017) 85 24 738, fax. (017) 86 22 328
e–mail: sekretariat@pzn.rzeszow.pl
www. http://pzn.rzeszow.pl/czasopisma/

Grudzień

- to dwunasty – ostatni - miesiąc w roku i według używanego w Polsce kalendarza gregoriańskiego ma 31 dni; w ten czas m.in. rozpoczyna się kalendarzowa zima oraz kończy bieżący rok.

Większość dni miesiąca, to czas **Adwentu** – z łacińska ***adwentus*** – czyli czas oczekiwania narodzin Chrystusa oraz moment zamierania starego i oczekiwania przyjścia nowego.

Tego typu refleksji i przemyśleniom sprzyjają coraz krótsze dni, następujące po listopadowych pluchach pierwsze mrozy, wówczas dające się zauważyć po mroźnej nocy zmrożone nocą grudy ziemi, o które możemy potknąć się przemieszczając się skoro świt np. do sklepu, na przystanek lub do świątyni.

Współcześnie w grudniu olbrzymi strach w psychice ludzkiej w wędrówce po obecnie układanych śliskich chodnikach (trotuarach), które ze swej natury będąc gładkimi, wyzwala w nas z tejże przyczyny przymus oraz potrzebę przemieszczania się po ciągach pieszych, na które w dzień lub z wieczora popada deszcz. Zagrożenie zwielokrotnia się, gdy potem w nocy ów opad zeszkli przymrozek lub mróz, co stanowi dla ludzi starszych lub takich, jak my straszliwe zagrożenie. Zapewne w tym momencie wielu z nas aż wzdryga się na samą myśl o upadkach, siniakach, czy nawet złamaniach kończyn, których w takim okresie doświadczyli w poprzednich sezonach…

„Gruda”, czy „**po grudzie”**, to wg Aleksandra Brücknera - *historyka literatury i kultury polskiej* - źródłosłów powstania nazwy miesiąca **grudnia**. Podobną genealogię jego określenia dostrzegamy u sąsiadów, gdyż jest ukraiński *грудень*, czy litewski *gruodis*). Inna dawniej używana nazwa to *prosień* lub *prosiniec* - współczesna nazwa miesiąca w języku czeskim *prosinek* - i chorwackim *prosinac*).

Ostatni miesiąc roku określano również jako *jadwent* (przez związek z kalendarzem liturgicznym – *jadwent* rzecz jasna pochodzi od słowa

adwent, który zwykle zaczyna się w grudniu), *godnik* (Gody, czyli Boże Narodzenie) lub *prosień* (od promieni słońca odbijających się od śniegu).

Jego łacińska nazwa ***December*** *(„dziesiąty miesiąc" – wedle kalendarza rzymskiego)* została zapożyczona przez większość języków europejskich i pod takową współcześnie funkcjonuje.

Ze względu na przeżywanie w tym czasie takich świąt, jak: Mikołajki, Niepokalane Poczęcie Najświętszej Maryi Panny, Wigilię Bożego Narodzenia, Boże Narodzenie, czy Sylwester - noc sylwestrowa -, to ten czas jest ulubionym miesiącem wielu ludzi.

Ludowe mądrości określające ten czas:

Święta Barbara po lodzie — Boże Narodzenie po wodzie.
Św. Łucja zimna przerzuca.
Na świętego Tomasza najdłuższa noc nasza.
Jeśli w grudniu często dmucha, to w marcu i kwietniu plucha.
Grudzień to miesiąc zawiły, czasem srogi, czasem miły.
Adam z Ewą pokazują, jaki styczeń i luty po nich następują.
Wigilia piękna a jutrznia jasna — będzie stodoła ciasna.
Idzie grudzień po grudzie – ubierajcie się ludzie.
Na Boże Narodzenie przybędzie dnia na pojedzenie.
Święty Szczepan zapowiada, jaka pogoda w styczniu wypada.
Dzień Sylwestrowy pokaże czas lipcowy.
Na święty Sylwester mroźno — zapowiedź na zimę groźną.

W tym miesiącu wspominamy:

1 grudnia 1902 r. – urodziła się **Olimpia Swianiewiczowa** – nauczycielka, badaczka folkloru w twórczości Adama Mickiewicza *(zm. 1974 r.).*

1 grudnia 1942 r. – zmarł **Leon Wachholz** – jeden z najwybitniejszych przedstawicieli polskiej medycyny sądowej, autor nowoczesnych podręczników z tej dziedziny *(ur. 1867 r.).*

2 grudnia 1422 r. – zmarł **Mikołaj Trąba –** arcybiskup gnieźnieński i pierwszy prymas Polski, podkanclerzy koronny *(ur. 1358 ? r).*

2 grudnia 1872 r. - zmarł **Wincenty Pol –** poeta, geograf, etnograf, uczestnik Powstania Listopadowego; autor liryków powstańczych *(„Pieśni Janusza")* oraz publikacji *„Obrazy z życia i natury" (ur. 1807 r.).*

3 grudnia – to **Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych**

3 grudnia 1972 r. – zmarł **Stanisław Brzeski** – kapitan Polskich Sił Powietrznych w Wielkiej Brytanii, as myśliwski *(ur. 1918 r.).*

3 grudnia 2002 r. – zmarł **Adam Szpunar** – profesor, prawnik, rektor Uniwersytetu Łódzkiego, autor licznych publikacji, np. *„Ochrona dóbr osobistych", „Wina poszkodowanego w prawie cywilnym" (ur. 1913 r.)..*

4 grudnia – **Barbórka - Dzień Górnika, Naftowca i Gazownika**

Św. Barbara – *jest patronką górników, flisaków, rybaków i marynarzy. Jednak dzień św. Barbary najbardziej kojarzy się ze świętem górników, czyli z* ***Barbórką****. Wszelkie podania o niej informują, że poniosła śmierć poprzez ścięcie i – jak głoszą podania – dokonał tego jej ojciec. Być może dlatego właśnie wszyscy, którzy narażeni są na nagłą i niespodziewaną śmierć, obrali ją sobie na patronkę. Jest więc św. Barbara patronką więźniów, rybaków, marynarzy, górników, kamieniarzy, żołnierzy i tajnych drukarzy*.

4 grudnia 1642 r. – zmarł **Armand Jean Richelieu** – francuski kardynał, pierwszy premier Francji, wybitny mecenas sztuki, twórca Akademii Francuskiej – najstarszego francuskiego towarzystwa naukowego *(ur. 1585 r.).*

4 grudnia 1911 r. – urodził się **Andrzej Szalawski -**właśc. Andrzej Pluciński – aktor, znany z roli Juranda ze Spychowa w „Krzyżakach" *(zm. 1986 r.).*

5 grudnia – to **Międzynarodowy Dzień Wolontariusza** ustanowiony przez ONZ w 1985 r.

5 grudnia 1872 r. – urodził się **Wincenty Styczyński –** działacz narodowy, lekarz, przewodniczący frakcji polskiej w Gliwicach *(zm. 1922 r.).*

5 grudnia 1942 r. – urodził się **Jerzy Kowalczyk –** jeden z dwóch braci Kowalczyków odpowiedzialnych za przeprowadzenie w 1971 r. zamachu bombowego w siedzibie Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu w proteście przeciwko wydarzeniom grudnia 1970 r.

6 grudnia – św. **Mikołaja -** czyli **Mikołajki**

Jest to czas „podkładania" sobie prezentów. Dzień czcimy na pamiątkę życia i czynów człowieka, który żył w III wieku w mieście ***Petara****.*

Istnieje wiele legend mówiących o jego życiu i czynach. Najważniejsze w tym przekazie jest to, że będąc biskupem w ***Licji*** *wspomagał potrzebujących podrzucając im podarki, pieniądze lub inne dobra. Dokonywał tego nocą, dlatego też dzisiaj – dla uczczenia jego czynów i jego istnienia – właśnie o tej porze nawzajem obdarzamy się prezentami – mając w szczególnej uwadze dzieci. Św. Mikołaj jest patronem literatów, chłopów, pasterzy, księży, zakonników, więźniów, karczmarzy, pielgrzymów, żeglarzy, marynarzy i rybaków. Również uznawany jest za opiekuna kupców, prawników, aptekarzy, dzieci, panien bez posagu, dziewic i ... kurtyzan.*

Cóż … pamiętajmy w te dni o sobie nawzajem, bo jak stwierdził ***Jan Sztaudynger****: „Nawet święty … lubi prezenty".*

6 grudnia 1942 r. – urodził się **Peter Handke –** austriacki pisarz i tłumacz, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury za 2019 r.. Jego twórczość: *„Pełnia nieszczęścia", „Popołudnie pisarza".*

7 grudnia 1782 r. – urodził się **Ambroży Grabowski** – historyk, księgarz, kolekcjoner, antykwariusz. Autor publikacji: *„Historyczny opis miasta Krakowa i jego okolic", „Krótkie przypowieści dawnych Polaków (zm. 1868 r.).*

7 grudnia 1881 r. – urodził się **Marian Falski –** pedagog i działacz oświatowy, autor najpopularniejszego polskiego „**Elementarza**" *(zm. 1974)*

8 grudnia 1922 r. – zmarł **Wacław Radwan** – malarz, uczeń Jana Matejki; malował głównie portrety, m.in. Janusza Radziwiłła i wielkiego księcia Borysa *(ur. 1870 r.).*

8 grudnia 1942 r. – zmarł **Leopold Janikowski -** meteorolog, podróżnik, etnograf; autor książki: *„W dżunglach Afryki. Wspomnienia z polskiej wyprawy afrykańskiej w latach 1882-90”* *(ur. 1855 r.).*

9 grudnia 1592 r. – urodził się **Krzysztof Arciszewski** – generał artylerii wojsk holenderskich i wojsk Rzeczypospolitej, autor wierszy, pisarz *(zm. 1656 r.).*

9 grudnia 1912 r. – urodziła się **Elwira Kamińska** – pedagog, choreograf; współtwórczyni Państwowego Zespołu Pieśni i Tańca „**Śląsk**” *(zm. 1983 r.).*

9 grudnia 2003 r. - zmarła **Katarzyna Cynkarz** - długoletni pracownik biura ZO PZN w Rzeszowie *(ur. 12. 06. 1953 r.)*

10 grudnia 1912 r. – urodził się **Jerzy Turowicz –** dziennikarz, publicysta, redaktor naczelny „*Tygodnika Powszechnego*”, kawaler Orderu Orła Białego *(zm. 1999 r.).*

10 grudnia 1912 r. – urodziła się **Wiktoria Ulma** – Sprawiedliwa wśród Narodów Świata. Wraz z mężem i szóstką dzieci została zamordowana przez Niemców za ukrywanie Żydów w 1944 r.

11 grudnia 1792 r. – urodził się **Joseph Mohr –** austriacki ksiądz, autor słów jednej z najbardziej znanych kolęd „**Cicha noc**” *(zm. 1848 r.).*

11 grudnia 1912 r. – urodził się **Carlo Ponti** – producent filmowy, mąż aktorki Sophii Loren. Filmografia: *„Doktor Żywago”, „Wojna i pokój” (zm. 2007 r.).*

12 grudnia 1612 r. – urodził się **Janusz Radziwiłł** – jeden z najpotężniejszych magnatów litewskich; poseł królewski, hetman wielki litewski i wojewoda wileński *(zm. 1655 r.).*

12 grudnia 1872 r. – urodził się **Gustaw Wolff** – wydawca, księgarz, poliglota, tłumacz poezji i tekstów utworów muzycznych; współwłaściciel firmy wydawniczej *„Gebethner i Wolff” (zm. 1951 r.).*

13 grudnia – św. Łucji z Syrakuz - **patronki ociemniałych.**

Łucja – łac. Lucia *świetlista, niosąca światło*; od słowa *lux* (światło)

13 grudnia 1981 r. – decyzją WRON - w Polsce został wprowadzony **stan wojenny** zniesiony dopiero 22 lipca 1983 r.

13 grudnia 2002 r. - zakończyły się negocjacje akcesyjne pomiędzy Unią Europejską, a 10 - *ma* państwami kandydującymi, w tym m.in. z Polską.

13 grudnia – to **Dzień Pamięci Ofiar Stanu Wojennego**

14 grudnia 1802 r. – zmarł **Józef Potocki** – starosta leżajski, poseł, krojczy wielki koronny *(ur. 1735 r.).*

14 grudnia 1970 r. - to początek **demonstracji robotników na Wybrzeżu.** W wyniku walk z oddziałami milicji i wojska zginęło kilkadziesiąt osób.

Zainicjował je strajk pracowników Stoczni Gdańskiej – nasilający się od kilku lat kryzys społeczno gospodarczy osiągnął swoje apogeum doprowadzając do otwartego wybuchu niezadowolenia społecznego. Wkrótce fala masowych strajków i manifestacji objęła wiele miast. Wydarzenia przeszły do historii pod nazwą – ***Grudzień '70****.*

15 grudnia 1772 r. – urodził się **Jan Krukowiecki** – generał, uczestnik wojen napoleońskich oraz Powstania Listopadowego, faktyczny jego przywódca w końcowej fazie *(zm. 1850 r.).*

15 grudnia 1832 r. – urodził się **Gustave Eiffel** – francuski inżynier, konstruktor mostów, wiaduktów, konstrukcji żelaznych. Jego najbardziej znane konstrukcje: Wieża Eiffla i nowojorska Statua Wolności *(zm. 1923 r.).*

16 grudnia 1672 r. – zmarł **Jan II Kazimierz Waza** – król Polski, wielki książę litewski, tytularny król szwedzki,; syn króla Polski i Szwecji Zygmunta III Wazy i Konstancji Habsburżanki *(ur. 1609 r.).*

16 grudnia 1922 r. – zmarł **Gabriel Narutowicz** – inżynier hydrotechnik, elektryk; pierwszy prezydent Rzeczypospolitej Polskiej *(ur. 1865 r.).*

16 grudnia 1980 r. – pacyfikacja kopalni „**Wujek**" w Katowicach przez oddziały ZOMO i wojska, zginęło **9** górników, a **21** zostało rannych.

17 grudnia 1921 r. – zmarła **Gabriela Zapolska** – właśc. Maria Gabriela Janowska – pisarka i aktorka. Napisała: *„Moralność pani Dulskiej", „Sezonowa miłość", „Kaśka Kariatyda" (ur. 1857 r.).*

17 grudnia 1922 r. – urodził się **Jan Gąsienica Ciaptak** – narciarz, olimpijczyk, Zasłużony Mistrz Sportu. Przez wiele lat znajdował się w czołowej piętnastce najlepszych narciarzy alpejskich świata *(zm. 2009 r.).*

17 grudnia 1942 r. - urodził się **Andrzej Zaorski** – polski aktor teatralny i filmowy, artysta kabaretowy, współtwórca audycji *„60 minut na godzinę”* i telewizyjnego *„Polskiego ZOO”(zm. 2021 r.).*

18 grudnia 1916 r. - zakończyła się jedna z najtragiczniejszych bitew I wojny światowej – tzw. wojna pozycyjna pod **Verdun**. Trwała od 21. II. 1916 i łącznie - po obu stronach – pochłonęła ponad milion żołnierzy.

18 grudnia 2011 r. – zmarł **Václav Havel** – czeski pisarz i dramaturg, działacz antykomunistyczny. Dziewiąty i ostatni prezydent Czechosłowacji oraz pierwszy prezydent Czech. W latach sześćdziesiątych pracował w teatrze Divadlo Na zábradlí, gdzie był również znany z przedstawień *„Zahradní slavnost i Vyrozumění”,* eseju *„Siła bezsilnych” (ur. 1936 r.).*

18 grudnia 2002 r. – zmarł **Jan Łomnicki** -reżyser i scenarzysta; filmografia: *„Akcja pod Arsenałem”, „Ocalić miasto”, „Modrzejewska” (ur. 1929 r.).*

19 grudnia 1891 r. - urodził się **Edward Raczyński** – polityk, dyplomata, **prezydent RP na uchodźstwie**, był najstarszym *(złożył urząd w wieku 95 lat)* i najdłużej żyjącym prezydentem RP, zmarł 30 lipca 1993 r. w wieku nieomal 102 lat.

19 grudnia 1951 r. – urodził się **Zbigniew Hołdys -** muzyk, kompozytor, publicysta, były członek zespołów „Perfect” i „Ching”; jego przeboje: *„Co się stało z Magdą K?”, „Autobiografia”, „Chcemy być sobą”, „Nie płacz Ewka*”

20 grudnia 1927 r. – urodził się **Longin Jan Okoń** – pisarz, działacz społeczny, autor powieści indiańskich, np. *„Czerwonoskóry generał”, „Śladami Tecumseha”,* czy *„Płonąca preria”.*

20 grudnia 1982 r. – zmarł **Artur Rubinstein** – pianista, kompozytor – jeden z najwybitniejszych wirtuozów fortepianów *(ur. 1887 r.).*

20 grudnia 1991 r. - Polska została przyłączona do **Internetu**.

20 grudnia 2011 r. – zmarł **Leopold Unger** – dziennikarz i publicysta *(ur. 1922 r.).*

21 grudnia – o godz. **22^{48}** początek astronomicznej zimy

21 grudnia 1932 r. – zmarł **Karol Stryjeński –** architekt, rzeźbiarz. Jego projekty i realizacje: skocznia narciarska – Wielka Krokiew w Zakopanem, mauzoleum Kasprowicza na Harendzie *(ur. 1887 r.).*

21 grudnia 1951 r. – urodził się **Przemysław Gintrowski** – pieśniarz i kompozytor, znany z występów z Jackiem Kaczmarskim i Zbigniewem Łapińskim. Jego kompozycje: *„Raport z oblężonego miasta", „Modlitwa o wschodzie słońca" (zm. 2012 r.).*

22 grudnia 1861 r. - urodził się **Zenon Przesmycki** pseud. „**Miriam**" – krytyk literacki i poeta okresu Młodej Polski, odkrywca twórczości Cypriana Kamila Norwida *(zm. 1944 r.).*

22 grudnia 1872 r. - zmarł **Zdzisław Krygowski** – matematyk, inicjator badań kryptologicznych nad Enigmą, rektor Politechniki Lwowskiej *(zm. 1955 r.).*

23 grudnia 1831 r. - zmarła **Emilia Plater** – bohaterka narodowa Polski, uczestniczka Powstania Listopadowego *(ur. 1806.).*

23 grudnia 1937 r. – urodziła się **Maja Komorowska** – aktorka, dwukrotna laureatka nagrody za pierwszoplanową rolę kobiecą na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych – *„Bilans kwartalny" 1975 r. i „Cwał" 1996 r.*

23 grudnia 1972 r. – zmarł **Andriej Tupolew** – radziecki generał pułkownik, konstruktor samolotów bombowych i pasażerskich, m.in. Tu-142, Tu-144, Tu-154 *(ur. 1888 r.).*

24 grudnia 1777 r. – **James Cook** odkrył na Oceanie Indyjskim **Wyspę Bożego Narodzenia** *(wylądował na niej w Wigilię, stąd ta nazwa).*

24 grudnia 1922 r. – urodziła się **Ava Gardner** – amerykańska aktorka filmowa, piosenkarka. Filmografia: *„Noc iguany", „Śniegi Kilimandżaro" (zm. 1990 r.).*

24 grudnia 2016 r. – po ciężkiej chorobie w Przeworsku odszedł do Wieczności **Mieczysław Łysek** – wieloletni działacz tejże struktury PZN *(ur. 01. 01. 1954 r.).*

24 grudnia – Adama i Ewy - *Wigilia Bożego Narodzenia*

Jest to szczególny – *„wręcz zaczarowany”* - przepełniony wielką miłością, symboliką oraz wszelaką nadzieją związaną z tym, co przyniesie nam najbliższy czas … jedyny wieczór w roku, na który na pewno oczekują wszyscy, gdyż jest to *święty wieczór*, podczas którego czcimy kolejne narodziny Dzieciątka z Betlejem.

Wigilia jest najbardziej uroczystą i wzruszającą kolacją i wieczerzą w roku, która rozpoczyna **Święta Bożego Narodzenia**, zaś z nimi jest związane m.in. **strojenie choinki**, **bożonarodzeniowe prezenty, szopki, pasterka** i … **Jasełka**.

Wierzysz, że Bóg zrodził się w betlejemskim żłobie,
Lecz biada ci, jeśli nie zrodził się w tobie …

Adam Mickiewicz

Na ten szczególny – „wręcz zaczarowany” czas – w tym miejscu felietonu – w imieniu władz Okręgu Podkarpackiego PZN oraz własnym wszystkim zrzeszonych w organizacji, ich rodzinom, sympatykom oraz wolontariuszom składamy jak najszczersze życzenia zdrowia, zadowolenia z życia oraz przeżycia tego okresu w jak najlepszej formie i dobrym zdrowiu wśród ludzi nam przyjaznych i bliskich.

Życzymy Zdrowych i Wesołych Świąt !!

25 grudnia – Boże Narodzenie

I pomyśl, jakie to dziwne,
że Bóg miał lata dziecinne,
matkę, osiołka, Betlejem.

ks. ***Jan Twardowski***

25 grudnia 1922 r. – zmarł **Aleksander Malinowski -** inżynier technolog, działacz socjalistyczny i niepodległościowy *(ur. 1869 r.).*

25 grudnia 1942 r. – urodził się **Laco Adamik** – reżyser teatralny, filmowy i operowy; twórczość: *„Don Carlos”, „Crimen”.*

26 grudnia – św. Szczepana

26 grudnia 1791 r. – urodził się **Charles Babbage –** brytyjski matematyk, konstruktor mechanicznych maszyn liczących, nazwany „**ojcem informatyki**” *(zm. 1871 r.).*

26 grudnia 1972 r. – zmarł **Harry Truman** – amerykański polityk; 33 prezydent USA *(ur. 1884 r.).*

27 grudnia 1822 r. – urodził się **Louis Pasteur –** francuski chemik, mikrobiolog, twórca podstaw mikrobiologii i immunologii; w 1855 r. stworzył szczepionkę przeciwko wściekliźnie *(zm. 1895 r.).*

27 grudnia 1982 r. – zmarł **Janusz Stefan Kubiak** – historyk sztuki, urbanista; publikacje: „Teraźniejszość rzeczy minionych”, „Sandomierz” *(ur. 1934 r.).*

28 grudnia 1897 r. – urodził się **Iwan Stiepanowicz Koniew** – radziecki dowódca wojskowy, marszałek ZSRR *(1944 r.),* pierwszy dowódca Zjednoczonych Sił Zbrojnych Państw Stron Układu Warszawskiego *(zm. 1973 r.).*

28 grudnia 1942 r. - urodził się **Orest Lenczyk** – piłkarz, trener piłkarski, m.in. „Widzew” Łódź, „Wisła” Kraków.

28 grudnia 1961 r. – premiera filmu „**Historia żółtej ciżemki**” wg powieści Antoniny Domańskiej w reżyserii Sylwestra Chęcińskiego. Był to filmowy debiut 11-letniego Marka Kondrata.

29 grudnia 1902 r. - urodził się **Henryk Wars** – *właśc. Henryk Warszawski* – kompozytor, pianista, dyrygent i aranżer. Był twórcą muzyki filmowej i kilkudziesięciu popularnych do dziś przebojów, m.in. piosenki *„Miłość ci wszystko wybaczy” (zm. 1977 r.).*

29 grudnia 1922 r. – urodził się **Jerzy Gottfried -** architekt, przedstawiciel modernizmu, działacz społeczny. Jego projekty, to m.in.:

Hala Kwiatów w parku Śląskim w Chorzowie, Hala Sportowo-Widowiskowa w Sosnowcu *(zm. 2017 r.).*

29 grudnia 1952 r. – urodziła się **Joanna Bartel** – aktorka, artystka kabaretowa, konferansjerka, znana m.in. z roli Andzi Dworniok w serialu „*Święta wojna*".

30 grudnia 1877 r. – zmarł **Aleksander Wielopolski** – hrabia, polityk, naczelnik Rządu Cywilnego Królestwa Polskiego *(ur. 1803 r)*

30 grudnia 1882 r. – zmarł **Wojciech Jastrzębowski** – przyrodnik, pedagog, krajoznawca; autor m.in. zegara słonecznego w Łazienkach, jeden z twórców **ergonomii** – nauki zajmującej się przystosowaniem narzędzi, maszyn, środowiska oraz warunków pracy do anatomicznych i psychofizycznych możliwości człowieka *(ur. 1799 r.).*

30 grudnia 2014 r. – w trakcie pełnienia służby w mieleckim Kole PZN – w jego siedzibie - zmarł **Henryk Boroński** – wieloletni działacz PZN tego regionu *(ur. 18. 10. 1946 r.).*

31 grudnia – SYLWESTER

31 grudnia 1682 r. – urodził się **Kasper Niesiecki** – jezuita, genealog, heraldyk, leksykograf; twórca *„Herbarza Polskiego" (zm. 1744 r.).*

31 grudnia 2002 r. – zmarł **Kazimierz Dejmek –** aktor i reżyser teatralny, poseł na Sejm, minister kultury i sztuki. Jego najbardziej znanym przedstawieniem były „Dziady" Adama Mickiewicza, które choć bardzo dobrze przyjęte przez środowisko artystyczne, uznane zostały przez ówczesne władze PRL za antyrosyjskie *(ur. 1924 r.).*

Kończy się szczególny miesiąc, rok i czas, który przyniósł nam w skali kraju i kontynentu o wiele więcej intensywnych zdarzeń i przeżyć, niż COVID-19. Jeszcze w pełni nie uporaliśmy się z pandemią, gdy tuż za miedzą wybuchła wojna, zaś w jej efekcie nasz kraj zalała fala uchodźców, w tym przede wszystkim setki tysięcy udręczonych oraz umęczonych trudami ucieczki z najdalszych regionów Ukrainy starców, kobiet i dzieci…

Najdobitniej – przy okazji uzewnętrzniając oznaki wielkiego współczucia, Człowieczeństwa i Im Pomocy – odczuli to solidaryzujący się z

nimi mieszkańcy Podkarpacia, którzy swym zachowaniem bez żadnych nakazów, przymusu, czy dyrektyw płynących od rządzących lub hierarchów kościelnych, w swym oddolnym, sprowokowanym potrzebą serca - zadziwiając świat – odruchu w różnych formach nagminnie ruszyli im z wielotorową pomocą, co trwa do dzisiaj…

Końcem grudnia:

Wyrywamy ostatnią kartkę z kalendarza - *niejako utożsamianą z kończącym się rokiem -**, a wraz z nią kończymy ten rozdział naszego życia. Zrywając ją proszę Cię Drogi Czytelniku - , abyś zrobił to świadomie**, a czyniąc to**:***

- zerwał *- i w ten sposób porzucił -* ***wszystkie swoje złe nastroje***

- zapomniał o *wszystkich* ***nieudanych dniach kończącego się roku***

- przekreślił *– przeżyte w nim -* ***niewarte pamięci chwile***

- abyś w Nowy Rok wszedł – *czysty duchem, przebrany w nowe przepiękne szaty* ***– jako uczestnik najwspanialszego balu świata życia*** *w jego wymiarze rodzinnym, społecznym, czy PZN-owskim …*

Sobie i wszystkim życzę, abyśmy w Nowym Roku kroczyli tylko ***prawą drogą życia****; kroczenie po Niej przybliża nas do* ***nieśmiertelnośc****i i nie zatruwa życia innym …*

Na zbliżający się Nowy 2023 Rok najserdeczniejsze życzenia Pokoju, Spokoju i powrotu do Normalności – przy tym - zdrowia, zadowolenia z życia oraz tylko miłych chwil na nadchodzące miesiące wszystkim zrzeszonym w Podkarpackim PZN, ich rodzinom, wolontariuszom oraz tym wszystkim, którzy nam sprzyjają i nas wspierają ślą:

prezes Zarządu Okręgu Podkarpackiego PZN *mgr* ***Ryszard Cebula***

w imieniu Redakcji „Przewodnika” ***Zygmunt Florczak***

Szczęśliwego Nowego Roku !!!

Zygflor 2022-09-25

P.s.

*Publikacją **216** numeru naszego „Przewodnika" (mniemamy, że większość tak odbiera ukazanie się każdego kolejnego numeru miesięcznika) kończymy **18** sezon jego publikacji!*

Pismo osiągnęło wiek dojrzały i aż wierzyć się nie chce, że od czasu emisji jego pierwszego numeru minęło tyle lat!

Od tego momentu - z tej okazji - przyjmujemy wszelkie gratulacje!

Św. Łucja z Syrakuz - patronką ociemniałych

Łucja – łac. Lucia *świetlista, niosąca światło*; od słowa *lux* (światło), święta

Jej istnienie jest potwierdzone historycznie w sposób niezaprzeczalny, zwłaszcza od czasu, gdy odnaleziono katakumby i grób męczennicy w Syrakuzach. Biografia świętej została zdominowana przez wiele legend.

Św. Łucja – przyszła na świat około 280 r. n.e. w Syrakuzach na Sycylii - Włochy. Już jako dziecko złożyła śluby dozgonnej czystości, jednak nikomu nie wspomniała o swojej decyzji. Kiedy wyrosła na młodą dziewczynę jej matka **Eutychia** chciała ją wydać za mąż za bogatego młodzieńca, poganina. Łucji udawało się odwlekać terminy wesela, W międzyczasie dziewczyna nieustannie błagała Boga, aby ją uratował przed małżeństwem. I Bóg ją wysłuchał. Gdy ciężko zachorowała jej matka, to ta namówiła ją, aby odbyła pielgrzymkę do grobu św. Agaty w Katanii. Eutychia rzeczywiście odzyskała zdrowie – uznała to za cud. W dowód wdzięczności postanowiła spełnić jedyne życzenie córki: zezwoliła, aby Łucja pozostała dziewicą i mogła żyć samotnie.

Jej narzeczony nie miał zamiaru pogodzić się z tą decyzją. Obrażony – i zraniony – w swojej dumie zadenuncjował Łucję u namiestnika cesarza Dioklecjana - okrutnego prześladowcy chrześcijan. Łucję aresztowano i poddano w więzieniu okrutnym torturom. Gdy pozostała nieugięta – a na jej

ustach nie zagościło choćby słowo skargi – namiestnik wpadł na pomysł szczególnie dotkliwej kary: kazał wysłać ją do domu rozpusty i zaangażować do właściwej temu miejscu „pracy”. Związaną chrześcijankę miano przewieźć ulicami miasta na wozie zaprzężonym w osły, by stała się pośmiewiskiem zebranych. Wtedy stał się cud: ani zwierzętom pociągowym, ani - tak mówi legenda – *„nawet kilku tysiącom żołnierzy*” nie udało się poruszyć wozu. Wściekły z gniewu namiestnik kazał wtedy oblać dziewczynę wrzącym olejem. Łucja jednak nie poniosła najmniejszej szkody. Wówczas żołnierze otrzymali rozkaz ścięcia chrześcijanki mieczem. Jedna z legend mówi, że *„Przeżyła nawet cudownie ścięcie mieczem, a po przyniesieniu jej do domu – gdzie przyjęła Komunię Świętą – zmarła” (w innej legendzie jest mowa, że żyła jeszcze do chwili, aż zjawił się współwyznawca, który udzielił jej ostatecznego namaszczenia).* Miało to miejsce **13. XII. 304 r**., W chwili śmierci **Łucja** miała **23 lata**.

W ikonografii *przedstawia się* ***św. Łucję*** *w stroju rzymskiej niewiasty, z palmą męczeństwa - w jednej ręce – i płaskim naczyniem w drugiej , na którym są dwoje oczu.*

Według jednej z tradycji Łucji podczas tortur wyrwano oczy, zaś inna legenda mówi, że nasza Patronka miała tak piękne oczy, że ściągała na siebie powszechną uwagę. Widząc zachwyt u oprawców kazała je sobie wyłupić. Inny przekaz mówi, że mocą wyroku będąc przymuszoną do prostytucji - chcąc się oszpecić – wydłubała sobie oczy. W Syrakuzach podczas procesji ku czci św. Łucji niesie się na drogocennej tacy „oczy Świętej”.

Atrybutami św. Łucji są*: oczy na tacy, palma męczeństwa, lampka oliwna lub świeca. Święta jest również przedstawiana z mieczem lub sztyletem i raną szyi.*

Św. Łucja – *dziewica i męczennica* - jest patronką ociemniałych, orędowniczką proszących o pomoc w chorobach oczu, chorych na dyzenterię, krawców, szwaczek, skruszonych prostytutek, chorych dzieci, pisarzy, notariuszy, tapicerów, woźnych, portierów. Modlił się do niej w chorobie oczu m.in. *Dante Alighieri*.

W polskiej tradycji ludowej dzień św. Łucji przypadający 13 grudnia – i jego wigilia – były czasem wzmożonej aktywności czarownic i ich czarów. Dlatego też w ten czas proszono św. Łucję o pomoc. Polskie przysłowia ludowe związane z osobą świętej mówią o przełamaniu dominacji nocy nad światłem. ***„Święta Łucja dnia przyrzuca".*** Również od dnia św. Łucji przepowiadano pogodę na każdy kolejny miesiąc roku: ***„Od Łucyi dni dwanaście policz sobie do Wilii, popatrz na słonko i na gwiazdy, a przepowiesz miesiąc każdy".*** Dawniej imię świętej nadawano dziewczynkom urodzonym o brzasku dnia. Najnowszym „orędownikiem" świętej w polskich miastach jest skandynawska sieć sklepów Ikea, gdyż właśnie wśród narodów skandynawskich ta święta jest szczególnie czczona.

Przed „gregoriańską" reformą kalendarza dzień św. Łucji wypadał 23 grudnia. W wyniku reformy kalendarzowej - 04. X. 1582 r. – z kalendarza odjęto 10 dni. Jednak przysłowia są starsze, niż kalendarz gregoriański. *(np.* ***„Św. Łucja noc króci"*** *lub* ***„Na św. Łucję noc się z dniem tłuce").***

Relikwie św. Łucji ukrywano przed pogańskimi i muzułmańskimi władcami Sycylii. Ujawnione pod panowaniem bizantyjskim zostały zabrane do Konstantynopola – w Syrakuzach zostało tylko żebro św. Łucji i lewe ramię. Po splądrowaniu Konstantynopola w 1204 – w czasie IV wyprawy krzyżowej – doża *Enrico Mandolo* zabrał relikwie do Wenecji. Tam złożono je w kościele pod jej wezwaniem (*Santa Lucia*). Kościół zburzono w 1861 r., a na jego miejscu zbudowano dworzec kolejowy. Relikwie świętej przeniesiono do pobliskiego kościoła *San Geremia*, gdzie nadal można je obejrzeć. W 1955 r. biskup Wenecji *Angelo Roncall* – późniejszy papież Jan XXIII – kazał przykryć zmumifikowaną twarz świętej srebrną maską.

Zygflor 2020-10-06

P.s.

W polskiej tradycji ludowej dzień ***św. Łucji*** *przypadający* ***13 grudnia*** *– i jego wigilia – <u>były czasem wzmożonej aktywności czarownic i ich czarów.</u> Może ten fakt zadecydował o tym, że* ***WRON*** *– na ten dzień – zadecydowała o wprowadzeniu w Polsce w 1981 r. stanu wojennego ?*

„Diamentowy" krośnieńskiej struktury Związku

- czyli –

- relacja z obchodów szczytnego Jubileuszu 60-lecia zaistnienia i działalności w tej części Podkarpacia Koła Terenowego PZN -

W **14** roku „rządów" ekipy prezesa **Bogdana Sadowskiego** – po długotrwałych i precyzyjnie realizowanych przygotowaniach – **21 września 2022** r. od godz. **14^{00}** w stylowej restauracji „**Twist**" w Krośnie przy ul. Pużaka 37, w gronie zaproszonych *„cennych i wpływowych"* osobowości, sympatyków oraz swoich członków ZK PZN w Krośnie realizował swój *„drogocenny"* Jubileusz.

<u>Program szczególnej imprezy przewidywał</u>:

1. Rozpoczęcie obchodów – powitanie
2. Przedstawienie historii Koła
3. Część artystyczną – czyli artystyczny występ Zuzanny Ostafin, w skład którego wchodziła recytacja własnych wierszy oraz śpiew piosenek skomponowanych do niektórych z nich
4. Część oficjalna – wręczenie odznaczeń, dyplomów i podziękowań
5. Przemówienia gości
6. Uroczysty obiad
7. Wspólna biesiada taneczna przy muzyce na żywo

Ad. **1** Imprezę zainaugurował nienagannie ubrany, uczesany, słowem: dystyngowany - *zewnętrznie prezentujący się niczym legendarny prezenter Tv Lucjan Kydryński* – prezes ZK Bogdan Sadowski, który ciepłym głosem witał wszystkich przybyłych, zaś potem wspomniał – prosząc o

uszanowanie Ich minutą ciszy – wszystkich swoich poprzedników, tj. przewodniczących i prezesa ZK oraz Osoby niegdyś w nim zrzeszone i na rzecz środowiska w jakikolwiek sposób w tej strukturze aktywne i udzielające się.

W to popołudnie swoją obecnością zaszczycili ich:

- prezes ZO Podkarpackiego PZN w Rzeszowie - Ryszard Cebula
- dyrektor biura ZOP PZN - Małgorzata Przyboś
- poetka - Zuzanna Ostafin
- wicestarosta krośnieński - Andrzej Guzik
- wiceprezydent Krosna - Bronisław Baran
- dyrektor PCPR w Krośnie – Agnieszka Zygarowicz-Pelczar
- zastępca naczelnika Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krosna - Anna Dziadosz
- kierownik rzeszowskiego „Tyflopunktu" – Elżbieta Markowska
- delegacja niewidomych ze Słowacji – na czele z Nadią Muszczikową
- krośnieńskie media – portal terazKrosno.pl
- prezes Rady Niewidomych Masażystów Okręgu Podkarpackiego Marcin Krasowski
- delegacja Towarzystwa Walki z Kalectwem Oddział w Krośnie z prezesem Andrzejem Niemcem włącznie.

Ad. **2** Historię krośnieńskiego Koła przedstawiła **Kazimiera Zimmermann,** która w treściwym referacie omówiła specyfikę działalności macierzystego

Koła PZN w poszczególnych dekadach, na wielotorowych odcinkach trudnej działalności w rehabilitacji osób z dysfunkcją wzroku realizowanej pod rządami wszystkich przewodniczących ZK, czy ich następców, tj. prezesów krośnieńskiej struktury PZN. Oczywiście wspomniała o sportowych sukcesach koleżanek i kolegów z Ich Koła PZN , którzy dzięki ścisłej współpracy z PKSiRNiS „Podkarpacie" osiągnęli ogólnokrajowe sukcesy sportowe. *(chodzi tu o Zofię Zywar - zdobyła dwukrotnie mistrzostwo Polski w warcabach stupolowych oraz sukcesy Józefa Maraja, który był wielokrotnym mistrzem Polski w strzelectwie pneumatycznym).*

Ad. **3** Część artystyczna, to domena Zuzanny Ostafin, której pojawienie się na scenie wywołało przeogromny aplauz, co ułatwiło prezesowi Bogdanowi Sadowskiemu zapowiedź jej występu.

Za tak ciepłe przyjęcie Zuzia odwdzięczyła się tym wszystkim, co w Niej jest najlepsze, czyli uduchowioną recytacją własnych wierszy mówiących o niewidzeniu, czy też w podobnym tonie i barwie wykonywanych pieśni, do których muzykę skomponował Jacek Marcińczak *(o jej wrażeniach z Jubileuszu w P.s.),* czym u wszystkich wywoła wielkie wzruszenie, a nawet pojawienie się łez, co nawet ponownie można – wraz z komentarzami – obejrzeć na stronie Facebooka.

Oczywiście na rzecz Jubilata stworzyła okolicznościowy wiersz-dedykację oraz wyśpiewała pieśń o przewodnim motywie:
„A ty ciesz się ciesz, życie garściami bierz"

Wszystkim dedykowała specjalnie napisany na tę okazję wiersz pod znamiennym tytułem:

Diamentowy Jubileusz

Ta niezwykła róża
tak mi powiedziała:
jedziesz dziś do Krosna
ja też tam bym chciała.
Do Polskiego Związku
Niewidomych chcę,

by świętować jubileusz,
czy zabierzesz mnie?
Więc panie Prezesie
wyjścia ja nie miałam
i magiczną różę
ze sobą zabrałam.
W diamentową suknię
dziś ubrana jest,
lśni ich tu sześćdziesiąt
policz jeśli chcesz.
Niech przyniesie wszystkim
moc zdrowia, radości,
życzliwości ludzi
od bliskich szacunku, miłości.
Bo w tej właśnie róży
taka magia jest
spełnią się życzenia
wszystkie jeśli chcesz!
Kwiat ten ja zrobiłam
na to piękne wydarzenie,
dziękując serdecznie
za zaproszenie.

autor: Zuzanna Ostafin

- zaś Bogusiowi na tą okoliczność wręczyła własnoręcznie wykonaną czerwoną różę okraszoną 60-ma diamentami….

Czyż ten niespodziewany – wręcz spontaniczny dla nich z Jej strony gest - nie jest pięknym?

Ad. **4** Część oficjalna, to najbardziej oczekiwane i prestiżowe wydarzenie Jubileuszu, bo … utożsamiane – i połączone – z wręczaniem odznaczeń, dyplomów i podziękowań, czyli z dowartościowaniem wybitnych członków Jubilata, sympatyków, samorządowców i tych wszystkich, którym cokolwiek zawdzięczają.

Niezwykle miłym akcentem było wręczenie odznaczeń PZN. Z rąk prezesa Zarządu Okręgu Podkarpackiego PZN w Rzeszowie Ryszarda Cebuli i dyrektor Biura ZOP PZN Małgorzaty Przyboś Odznakę „**Przyjaciel Niewidomych**" otrzymali:

- wicestarosta krośnieński - **Andrzej Guzik**
- zastępca naczelnika Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krosna - **Anna Dziadosz**
- właściciel Cukierni „Jagusia" w Krośnie - **Arkadiusz Deptuch**
- właściciel Biura Rachunkowego w Potoku - **Paweł Bobusia** *(dwaj ostatni swoje odznaczenie otrzymali w późniejszym terminie).*

„Resortową" **Honorową Odznaką Polskiego Związku Niewidomych** wyróżniono:

Złotą: **Wiesławę Głód** i **Kamila Woźniaka**,
Srebrną - **Józefa Zimę**
Brązową- Martę Chmiel.

W imieniu władz naczelnych Okręgu PZN prezes Ryszard Cebula – za niekwestionowane zasługi na rzecz środowiska – wręczył prezesowi Sadowskiemu **okolicznościowy grawerton.** Oczywiście ów niezwykle skromny Kolega ów fakt zinterpretował ***„jako swoiste docenienie całego środowiska, któremu lideruje”.***

Prezes Bogdan Sadowski wraz z wiceprezes Wiesławą Głód również wręczyli **okolicznościowe Dyplomy**. Otrzymali je:

- zastępca prezydenta Krosna - **Bronisław Baran**
- dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie **Agnieszka Zygarowicz-Pelczar**
- dyrektor biura ZO Podkarpackiego PZN - **Małgorzata Przyboś**
- kierownik rzeszowskiego Tyflopunktu Fundacji „Szansa dla Niewidomych" - **Elżbieta Markowska**
- oraz członkowie krośnieńskiej struktury PZN - otrzymali je: **Kazimiera Zimmermann**, **Maria Pelczar**, **Zofia Zywar**, **Bogumiła Deptuch, Stanisława Pytko**, **Zofia Gierlach** i **Kazimierz Bąk**.

Jubilaci w szczególny sposób uhonorowali gości zza granicy, tj. delegację słowackich niewidomych z UNiSS w Svidniku, którym z okazji 20 - lecia ścisłej współpracy wręczyli okolicznościowy grawerton.

Ad. **4** i **5** - to uroczysty obiad, po którym wspólnie biesiadowano, rozmawiano i wspominano „stare czasy”, a potem delektowano się okolicznościowym smakowitym tortem *(dar p. Deptucha – właściciela krośnieńskiej Cukierni „Jagusia”),* a potem wedle swoich indywidualnych fizycznych możliwości „pląsano” przy muzyce serwowanej na żywo.

W takiej atmosferze bawiono się do późnych godzin wieczornych po czym powoli imprezę wyciszano.

Tak swój „diamentowy” Jubileusz przeżywali ludzie, których Koło zrzesza 330 członków i podopiecznych z dysfunkcją wzroku dorosłych i dzieci.

Co robią i jak realizują statutowe działania? O tym na pewno wiedzą Czytelnicy „Przewodnika”, którzy uważnie studiują każde z jego wydań.

Jeśli nie macie takiej informacji, to mniej więcej wszystkiego dowiecie się studiując okolicznościowe wydanie specjalnie stworzone na rzecz Jubilata przez niżej podpisanego.

Zygflor 2022-09-23

P.s.

Jako swoiste po zrelacjonowanej imprezie *Postscriptum* – spisane wrażenia niekwestionowanej gwiazdy tego popołudnia, czyli **Zuzanny Ostafin**. Oto ich treść: *„Jestem niezmiernie wdzięczna za zaproszenie mnie na Diamentowy Jubileusz krośnieńskiego Koła PZN i tym samym przeze mnie – tak domniemywam - jego uświetnienie. Jestem pod ogromnym wrażeniem konferansjerskich zdolności Bogdana, który mnie witał, zapowiadał i prezentował niczym utytułowaną gwiazdę, poprzez co czułam się, jakbym była w krośnieńskiej - mediolańskiej La Scali. (śmiech !!!).*

Było naprawdę rewelacyjnie, jestem pod wrażeniem tego, co tutaj się zdarzyło, co mogłam swoim występem uświetnić.

Będąc tam czułam się być dowartościowana, co m.in. wynikło z indywidualnych rozmów z przedstawicielami władzy, jak też osób z krośnieńskiego Koła PZN.

Naprawdę u wielu z moich rozmówców wyczuwałam wielkie – nie udawane - wzruszenie, co mnie – nie ukrywam - satysfakcjonuje. Cieszy mnie uznanie, satysfakcjonują kwiaty i słowne wyrazy uznania. Dziękuję. – tyle ze skromnej, refleksyjnej i wiele mówiącej wypowiedzi Zuzi.

- ***Komentarze na FB*** *po koncercie* ***Zuzi*** *w trakcie Jubileuszu*

Komentarz 1

- Wicestarosta krośnieński ***Andrzej Guzik****: Zachwycająco piękny i wzruszający występ. Nauka jak dobrze i pięknie żyć.*

Komentarz 2

- Krystyna Kogut *członkini Koła, profesor muzyki, która choruje na covid i nie mogła być: Siedząc w domu wysłuchałam z radością głosu i pięknych,*

ciepłych słów. Powodzenia w życiu - taką serdeczność trzeba dawać bo dodaje sił i wiary w lepsze dni.

Komentarz 3

***Tadeusz Marecki** członek Koła: Chwyta za serce! Będzie co wspominać, po prostu wspaniale.*

Komentarz 4

*- **Kamil Woźniak** członek Koła: Piękne wykonanie i wiersz dla naszego Koła.*

Jeszcze jedno …

Redakcja „Przewodnika" serdecznie dziękuje osobom decyzyjnym tworzącym ■ **portal**terazKrosno.pl ❯ *za umożliwienie zilustrowania tekstu omawiającego sposób realizacji Diamentowego Jubileuszu krośnieńskiej struktury PZN zdjęciami Państwa reportera, który uczynił to po mistrzowsku i z wielkim znawstwem oraz wyczuciem w dokumentowaniu tego typu zdarzeń, co nas ujęło i wzbudziło nas nieukrywany zachwyt i uznanie. Dziękujemy.*

*Dlaczego bal noworoczny nazywamy **„Sylwestrem?"***

Zbierając materiały na ten temat natknąłem się na legendę, dzięki której dowiecie się dlaczego ostatnia noc w roku nosi nazwę Sylwestra i obecnie ma ponad tysiącletnią tradycję.

Według proroctwa Sybilli - i osnutej na jego tle legendzie – w roku 1000 miał nastąpić koniec świata. Świat miał zostać unicestwiony – spalony wielkim ogniem przez skrzydlatego, latającego, ognistego smoka ***Lewiatana***. Legenda głosi, że potwór ten został uwięziony w lochach Watykanu rzekomo przez papieża ***Sylwestra I*** podczas jego pontyfikatu w IV wieku. Smoka skuto łańcuchami, zaś jego paszczę zakneblowano pieczęcią Rybaka.

Lewiatan spać tam miał kamiennym snem aż do końca pierwszego tysiąclecia. Wtedy dopiero miał się zbudzić, skruszyć papieską pieczęć, zerwać z uwięzi i ziejąc ogniem i siarką spalić Niebo i Ziemię.

Kiedy nastał **999** rok, a kolejny papież przybrał imię **Sylwestra II** w Rzymie - i ówczesnych krajach chrześcijańskich – zapanowało wielkie przerażenie; stan, który historycy nazwali ***kryzysem milenium***. Zdesperowani ludzie kryli się w domach, czynili pokutę w oczekiwaniu na koniec świata i śmierć w ogniu od spadających na Ziemię gwiazd i planet.

Gdy jednak wybiła północ - a smok nie ukazał się na moście św. Anioła, ani nie uleciał w niebo nad miastem - a Watykan i Rzym pozostały nienaruszone - rozpacz i przerażenie w jednej chwili przemieniły się w szaloną radość. Tłumy Rzymian wyległy na ulice i place śmiejąc się, ściskając, paląc pochodnie oraz tańcząc i pijąc wino. Zaś **Sylwester II** udzielił papieskiego błogosławieństwa ***urbi et orbi*** – *miastu i światu* - na Nowy Rok, na nowy rozpoczynający się wiek i nowe tysiąclecie. Od 1000-nego roku tak – już tradycyjnie - postępują kolejni papieże. Dlatego też ostatni dzień roku i wszystkie nocne zabawy, maskarady i uczty na powitanie Nowego Roku nazywamy Sylwestrem.

Chciałbym, aby powyżej podane wiadomości usatysfakcjonowały Czytelnika, wzbogaciły jego wiedzę i dały zadowolenie z obcowania z pismem, którego ostatnie tegoroczne świąteczne wydanie – w tym trudnym czasie – w zamiarze ma sprawić mu radość, wymusić jego twarzy uśmiech i być nieoczekiwanym – i chyba raczej miłym – prezentem pod choinkę.

Zygflor 2022-09-25

Witryna poetycka

W tegorocznym bożonarodzeniowym kąciku poetyckim do przeanalizowania proponuję utwory Poetki z Lubziny, czyli ***Zuzanny Ostafin****, która śmiało może powiedzieć, że z powodu „zaliczonych" w tym okresie wielu osobistych sukcesów kończący się 2022 rok, to był Jej Rok !!! – czego z całego serca Jej gratulujemy!!!*

Niech lektura wyeksponowanych wierszy wprowadzi nas w zimowo-bożonarodzeniową atmosferę i świąteczny czas, bo ku temu jest już najwyższa pora ….

Zimowy czas

Biały, puszysty puch przykrył wszystko dookoła
Nagie ramiona drzew otulił niczym pierzyną,
Zasypał wszystkie drogi, mosty i pola
I bawi się w berka z panią zimą.

Już Kasia śnieżne kule toczy,
Co to?- bałwanka ulepiła
Nos marchewkowy, z węgielków oczy,
Na głowę kapelusz mu włożyła.

Słuchajcie dzieci kochane,
W zimową, mroźną noc
Mikołaj przyjdzie niespodziewanie
Przyniesie Wam prezentów moc.

Już Święta się zbliżają
Radosny, piękny czas
Wszyscy sobie życzenia składają

Niezwykły nastrój ogarnia nas.

I ja życzenia Wam złożę
Zdrowych, pogodnych Świąt,
Niech błogosławi Wam Dziecię Boże
Na cały Nowy Rok.

Wigilijny dzień

Jest taki jeden dzień w roku,
Niezwykły, wyjątkowy dzień,
Gdy pierwsza gwiazdka zabłyśnie o zmroku
Przy wigilijnym stole spotykamy się.

Przykryty on jest białym obrusem,
Na nim dwanaście potraw stoi,
Jest sianko z maleńkim Jezusem,
W kąciku piękna choinka się stroi.

Biały opłatek każdy w ręku trzyma,
To znak miłości i przebaczenia,
Dzieli się nim cała rodzina
Składając sobie szczere życzenia.

Niech Jezus malusieńki
Błogosławi cały świat,
W objęciach Najświętszej Panienki,
Na całe życie, na wiele lat!

autor wierszy: **Zuzanna Ostafin**

„Diamentowy” Jubileusz krośnieńskiego Koła PZN

21 września 2022 r. restauracja „**Twist**”

– fotorelacja –